

AUTONOMIA SZKÓŁ WYŻSZYCH A INTERWENCJA SŁUŻB ODPOWIEDZIALNYCH ZA UTRZYMANIE BEZPIECZEŃSTWA I PORZĄDKU PUBLICZNEGO

DOI: 10.26399/iusnovum.v12.1.2018.07/j.janikowski

JAROSŁAW JANIKOWSKI*

1. WPROWADZENIE

Autonomia uczelni jest zagadnieniem, któremu poświęca się uwagę przede wszystkim na gruncie prawa konstytucyjnego w perspektywie prezentacji jej istoty, jak też w obszarze prawa o szkolnictwie wyższym, będącego subdyscypliną prawa administracyjnego, dla wyjaśnienia różnych aspektów ich funkcjonowania w relacji do podmiotów zewnętrznych. Dotychczas naukowemu poznaniu umknęła nieco kwestia zależności pomiędzy tą autonomią a zakresem interwencji służb odpowiedzialnych za utrzymanie bezpieczeństwa i porządku publicznego, która niewątpliwie jest na tyle istotna, że zasługuje na podjęcie próby w miarę kompleksowej prezentacji odnośnie do obowiązujących regulacji prawnych jak i postulatów *de lege ferenda*. Zakres takiej interwencji stanowiący problem badawczy niniejszego tekstu nie jest dla wykładni transparentny, choć wydaje się być prawnie sprecyzowany. Zbadać więc w konsekwencji należy, czy słusznie można twierdzić, że autonomia uczelni wyższej znacznie ogranicza zakres interwencji służb odpowiedzialnych za utrzymanie bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Według K. Zaradkiewicza pojęcie „autonomii” interpretowane szeroko, odnosi się do zorganizowanych związków osób, mających wewnętrzną strukturę oraz własne cele, i zakłada względną niezależność w zakresie prowadzonej działalności oraz realizowanych kompetencji od innych podmiotów, w tym przede wszystkim organów władzy publicznej. O istocie autonomii stanowi więc prawo do indywi-

---

* mgr administracji, Starszy Inspektor w Szefostwie Finansów Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych w Bydgoszczy; jaroslaw_janikowski@wp.pl

dualnego rozstrzygnięcia spraw wewnętrznych danej zbiorowości¹. Istotnym elementem jest owa niezależność, choć nie zupełna, ale względna, a więc mieszcząca się w ramach uprawnień przyznanych przez państwo zbiorowości, której dotyczy. Instrumentem, w ramach którego to przyznanie następuje są przepisy prawa, które precyzyjnie określają podmiotowy i przedmiotowy zakres autonomii.

Autonomia uczelni wyższych jest przynależnym uczelni prawem instytucjonalnym, wartością konstytucyjną. Art. 70 ust. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej² stanowi bowiem, że „zapewnia się autonomię szkół wyższych na zasadach określonych w ustawie”. K. Zaradkiewicz uważa, że model organizacyjny i funkcjonalny szkół wyższych, stosowany w polskim systemie prawnym, zapewnia uczelniom osobowość prawną, możliwość stanowienia wewnętrznych norm prawnych, prawo do powoływania organów szkoły wyższej a także brak ingerencji państwa w sprawy wewnętrzne szkoły wyższej oraz wolność nauczania i nauki. Odnosi się to bezpośrednio do tych aspektów autonomii, wśród których doktryna wyróżnia przede wszystkim aspekt instytucjonalny i osobisty ale także dydaktyczno-naukowy oraz finansowy³. Podjęte w niniejszym opracowaniu zagadnienie dotyczy jednak aspektu instytucjonalnego, który traktuje o zakresie niezależności szkoły wyższej wobec podmiotów zewnętrznych szczególnego rodzaju, gdyż odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i porządek publiczny, a który to aspekt towarzyszy polskim uczelniom wyższym od początku ich istnienia.

Zakładając Uniwersytet Krakowski przywilejem z 1364 r. król Kazimierz Wielki wyłączył spod wszelkiej jurysdykcji innych sądów wszystkich „scholarów, magistrów, bedeli i stacjonariuszy” i poddał ich wyłącznej jurysdykcji rektora. I tak, drobne występki jak „zawłoski”, oraz pobicie aż do rozlewu krwi sądzić miał rektor. Ciężkie zbrodnie, jak kradzież, wszetecznictwo, cudzołóstwo oraz zabójstwo podlegały odpowiednio dla kleroika pod sąd biskupi, a dla laika pod sąd królewski, ujęcie studenta natomiast mogło nastąpić wyłącznie za zezwoleniem rektora i przy pomocy służby królewskiej⁴. Współcześnie atrybutem autonomii uczelni nie jest wyłączenie spod jurysdykcji sądów czy interwencji policji a raczej kreacja przestrzeni konstytucyjnie chronionej, zapewniającej niezależność myśli naukowej i pracy badawczej.

2. PORZĄDEK I BEZPIECZEŃSTWO NA TERENIE UCZELNI

Zgodnie z zapisem art. 227 ust. 1 obowiązującej ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (dalej p.s.w.)⁵ „rektor dba o utrzymanie porządku i bezpieczeństwa na terenie uczelni”⁶. Ten ustawowy obowiązek rektora wynika

---

¹ K. Zaradkiewicz, *Wolności i prawa ekonomiczne, socjalne i kulturalne*, [w:] M. Safjan, L. Bosek (red.), *Konstytucja RP, komentarz do art. 1–86*, Warszawa 2016, s. 1598–1599.

² Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.

³ K. Zaradkiewicz, *Wolności i prawa...*, s. 1599–1600.

⁴ F. Piekosiński, *Sądownictwo w Polsce wieków średnich*, Kraków 1898, s. 33.

⁵ Dz.U. z 2005 r. Nr 164 poz. 1365, ze zm.

⁶ *Ibidem*.

z szerszej dyspozycji art. 66 ust. 2 pkt 5 p.s.w., który stanowi, że rektor „dba o przestrzeganie prawa oraz zapewnienie bezpieczeństwa na terenie uczelni”⁷. Obowiązki te związane są ze statusem rektora jako organu kierującego działalnością uczelni⁸.

Ustawodawca jednak nie precyzuje, czym jest w rozumieniu p.s.w. dbanie o utrzymanie porządku i bezpieczeństwa, jak i dbanie o przestrzeganie prawa. „Dbać” to według słownika języka polskiego „troszczyć się o coś, przywiązywać do czegoś wagę”⁹. Przez „bezpieczeństwo” natomiast należy rozumieć taki stan braku zagrożenia dla jakiegokolwiek dobra prawnego człowieka, który umożliwia normalne funkcjonowanie jednostki w społeczeństwie, a w szczególności zachowanie życia, zdrowia, mienia jak również swobodę korzystania z wszelkich przysługujących jednostce praw podmiotowych¹⁰. Obok obowiązku zapewnienia bezpieczeństwa, rektor utrzymuje na terenie uczelni również porządek. „Porządek publiczny” *sensu largo* oznaczać będzie faktycznie istniejący układ stosunków społecznych, uregulowany przez zespół norm prawnych i innych norm społecznie akceptowanych, gwarantujący niezakłócone i bezkonfliktowe funkcjonowanie jednostek w społeczeństwie¹¹. W. Czapiński rozumie porządek publiczny jako stan zewnętrzny polegający na przestrzeganiu pewnych zasad, form i nakazów, których nieprzestrzeganie w warunkach zbiorowego współżycia ludzi, narażałoby ich na niebezpieczeństwo lub uciążliwość¹². Według T. Nowickiego utrzymaniem takiego porządku jest powstrzymanie przed każdym zachowaniem człowieka utrudniającym bądź uniemożliwiającym pracę lub normalne przebywanie ludzi znajdujących się na danym obszarze mającym przy tym charakter bezprawny¹³.

Patrząc jednak stricte przez pryzmat prezentowanego problemu E. Ura uważa, że pojęcie bezpieczeństwa jest rozpatrywane w doktrynie zarówno jako chroniona wartość (w tym przypadku będzie to bezpieczeństwo studentów, doktorantów i pracowników uczelni), jak i jako stan faktyczny podlegający ochronie, a więc stan istniejący na terenie uczelni, który umożliwia bez narażenia na szkody z jakiegokolwiek źródła normalne funkcjonowanie uczelni i realizację jej celów oraz korzystanie przez użytkowników z praw zagwarantowanych przepisami prawa¹⁴. Ważny jest tu zakres podmiotowy, a więc wskazanie kręgu podmiotów, których bezpieczeństwo to dotyczy. Niewątpliwie są to przede wszystkim studenci, doktoranci oraz pracownicy uczelni. Będą to jednak także inne osoby, które legalnie przebywają na terenie uczelni, a więc np. kandydaci na studentów w okresie rekrutacji, zaproszeni goście, recenzenci w przewodach doktorskich i habilitacyjnych z innych uczelni.

---

⁷ *Ibidem*.

⁸ M. Czuryk, *Utrzymanie porządku i bezpieczeństwa na terenie uczelni*, [w:] M. Czuryk, M. Karpiuk, J. Kostrubiec (red.), *Prawo o szkolnictwie wyższym po nowelizacji, komentarz praktyczny*, Warszawa 2015, s. 313.

⁹ *Popularny słownik języka polskiego PWN*, Warszawa 2001, s. 125.

¹⁰ A. Misiuk, *Administracja porządku i bezpieczeństwa publicznego, zagadnienia prawno-ustrojowe*, Warszawa 2008, s. 16–18.

¹¹ *Ibidem*.

¹² J. Gierszewski, *Bezpieczeństwo wewnętrzne, zarys systemu*, Warszawa 2013, s. 20.

¹³ Z.T. Nowicki, *Ochrona osób i mienia*, Toruń 1999, s. 160.

¹⁴ E. Ura, *Utrzymanie porządku i bezpieczeństwa na terenie uczelni*, [w:] W. Sanetra, M. Wierzbowski (red.), *Prawo o szkolnictwie wyższym, komentarz*, Warszawa 2013, s. 515–516.

Jeśli zaś chodzi o teren uczelni, to zgodnie z art. 227 ust. 2 p.s.w. określa go rektor w porozumieniu z właściwym organem samorządu terytorialnego¹⁵. Porozumienie to z reguły zawarte będzie z burmistrzem bądź prezydentem miasta lub, w przypadku np. gdy teren uczelni stanowi mienie skarbu państwa, ze starostą¹⁶. Warto zwrócić uwagę na fakt, że teren uczelni jest zarówno obszarem, którego szeroko rozumiana ochrona leży w gestii rektora, ale także obszarem, który wyłączony został w pewnym sensie z obowiązku ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego przez inne organy ustawowo do tego powołane¹⁷. W rzeczywistości o zakresie autonomii stanowić będzie faktycznie wydzielony obszar, który swe odzwierciedlenie winien znaleźć w formie dokumentacji kartograficznej. Teren ten, aby uniknąć swobodnej jego interpretacji zakresowej, wyznaczony być powinien jednoznacznie. Całkowicie niewłaściwym byłoby domniemanie terenu uczelni, chociażby poprzez sugerowanie się ogrodzeniem jej budynku głównego, gdyż okazać by się mogło, że choćby pas zieleni przed ogrodzeniem również należy do prawnie wyznaczonego obszaru uczelni.

Zapewnienie bezpieczeństwa i porządku na terenie uczelni wraz z względem na przestrzeganie prawa realizowane jest poprzez odpowiednie instrumenty. Często organem pomocniczym dla rektora w tym zakresie jest urząd kanclerza. Takie też rozwiązanie stosuje Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, który mocą § 23 punkt 5 zarządzenia Nr 173 Rektora z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie Regulaminu organizacyjnego UMK w Toruniu, nakłada na Kanclerza do spraw administracyjnych obowiązek zapewnienia utrzymania bezpieczeństwa na terenie Uniwersytetu poprzez służby ochrony zewnętrznej i wewnętrznej¹⁸. Delegacja tegoż zadania na urząd kanclerza wcale nie uchyla ustawowej odpowiedzialności rektora za zapewnienie bezpieczeństwa i porządku na terenie uczelni, a raczej jest próba zoptymalizowania skuteczności przedsięwziętych działań poprzez zastosowanie wyspecjalizowanego nadzoru nad nimi.

Kwestie porządku i bezpieczeństwa na terenie uczelni wyższej regulowane są również mocą przepisów wewnętrznych uczelni, których treść zawiera przepisy porządkowe. Przykładem takiego rozwiązania może być „Regulamin porządkowy Uniwersytetu Warmińskiego – Mazurskiego w Olsztynie” wprowadzony mocą Zarządzenia nr 100/2016 r. Rektora UWM. Dokument ten stanowi w ustępie 2., iż „Na swoim terenie Uniwersytet korzysta z autonomii w zakresie stanowienia przepisów porządkowych”. Na szczególną jednak uwagę zasługuje zapis ustępu 11., który stanowi „Niezależnie od zakazów określonych w ust. 10 (dotyczą zakazów porządkowych) na terenie uniwersytetu mają zastosowanie przepisy prawa powszechnie obowiązującego w zakresie administracyjnym, porządkowym i karnym”. Jak wiadomo z dokumentu, teren Uczelni w Olsztynie objęty jest ochroną służby porząd-

¹⁵ Dz.U. z 2005 r. Nr 164 poz. 1365, ze zm.

¹⁶ H. Izdebski, J. M. Zieliński, *Prawo o szkolnictwie wyższym. Komentarz*, Warszawa 2015, s. 613.

¹⁷ P. Nowik, *Utrzymanie porządku i bezpieczeństwa na terenie uczelni*, [w:] M. Pyter (red.), *Prawo o szkolnictwie wyższym*, Warszawa 2012, s. 1064.

¹⁸ http://www.umk.pl/uczelnia/dokumenty/biuletyn/prawo/?akcja=dokument&typ=Z_Rektora&nr=173&bp=0&rok=2009 (dostęp: 20.12.2017).

kowej, której pracownicy mają prawo do kontrolowania uprawnień do przebywania w obiektach Uczelni oraz interweniowania wobec osób naruszających porządek na jej terenie poprzez wezwanie do zachowania zgodnego z przepisami, wezwanie do opuszczenia terenu lub poprzez wezwanie Straży Miejskiej lub Policji zgodnie z obowiązującymi procedurami¹⁹.

Wspomniane służby porządkowe mogą funkcjonować zarówno jako wewnętrzuczelniana służba ochrony lub też usługa świadczona przez wyspecjalizowany podmiot zewnętrzny. I tak wewnętrzuczelniana służba ochrony, do tworzenia której prawo ma rektor²⁰, powoływana jest są na podstawie przepisów ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia²¹. Rozdział 3 przywołanej ustawy traktuje o wewnętrznych służbach ochrony, przez które ustawodawca rozumie zgodnie z brzmieniem art. 2 pkt 8 „uzbrojone i umundurowane zespoły pracowników przedsiębiorców lub jednostek organizacyjnych, powołanych do ich ochrony”. Wewnętrzna służba ochrony stanowi wówczas jednostkę organizacyjną administracji uczelni, odpowiedzialną za zapewnienie bezpieczeństwa na jej terenie, w szczególności poprzez ochronę osób przebywających na terenie uczelni, ochronę mienia uczelni, jak również podejmowanie interwencji w razie takiej potrzeby. Opcjonalnie, jak zostało już wspomniane, możliwe jest również, aby uczelnia publiczna stosując procedury zamówień publicznych, a uczelnia niepubliczna zawierając stosowną umowę, mogły korzystać z koncesjonowanego podmiotu wyspecjalizowanego w tego typu usługach, a więc firm ochroniarskich²².

Zarówno ochrona realizowana w ramach służb wewnętrznych jak i świadczona w ramach działalności firm zewnętrznych, niewątpliwie jest rozwiązaniem wspomagającym realizację zadań z zakresu zapewnienia porządku i bezpieczeństwa. Wewnętrzne służby ochrony uznać jednak należy za narzędzie lepsze, gdyż bliższe jest zasadzie autonomii uczelni wyższej. Świadczyć może o tym fakt, iż wewnętrzne służby ochrony na mocy art. 9 ustawy o ochronie osób i mienia podlegają bezpośrednio rektorowi²³, gdzie w przypadku usług świadczonych przez zewnętrzne firmy ochroniarskie „zależności między funkcjonariuszami takiej służby ochrony a rektorem – są luźniejsze”²⁴.

Bez aprobaty dla powyższych rozwiązań odnosi się A. Jakubowski, który idei wewnętrznych służb ochrony zarzuca uzależnienie ich tworzenia od decyzji administracyjnej komendanta wojewódzkiego Policji, zaś usługom świadczonym przez koncesjonowane firmy zewnętrzne, ich koncesyjną zależność od aparatu państwowego. Ponadto autor czyni zarzut w stosunku do uzależnienia samych strażników uczelnianych od władz państwowych w postaci obowiązku posiadania przez nich licencji pracownika ochrony fizycznej wydawanej, zawieszanej i cofanej przez

---

¹⁹ <http://bip.uwm.edu.pl/files/Regulaminporzadkowy.pdf> (dostęp: 18.12.2017).

²⁰ P. Nowik, *Utrzymanie porządku i bezpieczeństwa...*, s. 1065.

²¹ Dz.U. z 1997 r. Nr 114, poz. 740 ze zm.

²² P. Nowik, *Utrzymanie porządku i bezpieczeństwa...*, s. 1065.

²³ Dz.U. z 1997 r. Nr 114, poz. 740 ze zm.

²⁴ A. Jakubowski, *Utrzymanie porządku i bezpieczeństwa na terenie uczelni wyższej*, [w:] J. Pakuła (red.), *Współczesne problemy nauki i szkolnictwa wyższego*. Continuum, Toruń 2015, s. 169.

komendanta wojewódzkiego Policji²⁵. Wtrącić w tym miejscu należy, iż licencja pracownika ochrony została zastąpiona z dniem 1 stycznia 2014 r. wpisem na listę kwalifikowanych pracowników ochrony. Stanowisko autora wydaje się nazbyt rozszerzać pojęcie autonomii uczelni wyższej, gdyż świadczenie ochrony zarówno tej wewnętrznej jak i zewnętrznej służyć ma, jako narzędzie pomocy, zapewnieniu na terenie uczelni bezpieczeństwa i porządku publicznego. Pomoc ta winna być jednak realizowana w oparciu o powszechnie obowiązujące przepisy prawa ręczące o skuteczności stosowanych metod i narzędzi. Oderwanie od takich regulacji nie tylko naruszałoby zasadę praworządności, ale mogłoby kreować pozbawione fachowej kontroli i nadzoru, „ochroniarskie twory”.

Niewątpliwie, *de lege ferenda* wносить można o zapis w p.s.w. poświęcony tworzeniu straży uczelnianych, lecz nie można zgodzić się z A. Jakubowskim, który brak takiej regulacji traktuje jako naruszenie art. 70 ust. 5 Konstytucji RP gwarantującego uczelniom wyższymi autonomię²⁶. Krytykując takie stanowisko należy nadmienić, iż kompleksową regulację funkcjonowania wewnętrznych służb ochrony ręczy cytowana już ustawa o ochrona osób i mienia oraz wydane do niej rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie wewnętrznych służb ochrony. Jeśli uznać by za zasadną postulowaną przez A. Jakubowskiego ideę tworzenia osobnych regulacji dotyczących straży uczelnianych, popartą przez niego m.in. potrzebą dostosowania ich wykształcenia do „obcowania z osobami pobierającymi wykształcenie wyższe”, to wymagałoby to koncepcji kompleksowo zmieniającej obecny stan prawny, co dla skutecznego funkcjonowania ochrony, w mojej ocenie nie jest potrzebne.

Co istotne w tej kwestii, zarówno jedno jak i drugie rozwiązanie w praktyce jest stosowane przez uczelnie wyższe. I tak własną straż uniwersytecką do życia powołały m.in. takie uczelnie jak Uniwersytet Gdański²⁷, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie²⁸ czy też Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie²⁹. Z kolei z usług zewnętrznej firmy ochroniarskiej korzysta m.in. Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu³⁰.

3. INTERWENCJA SŁUŻB PAŃSTWOWYCH NA TERENIE UCZELNI WYŻSZEJ

Jest chyba jednak i tak, co w praktyce znajduje niekiedy swój oddźwięk, że instrumenty, którymi dysponuje rektor nie są w stanie w pełni realizować zapewnienia bezpieczeństwa i porządku, a w szczególności obowiązku przestrzegania prawa.

²⁵ A. Jakubowski, *Utrzymanie porządku i bezpieczeństwa na terenie uczelni...*, s. 169–170.

²⁶ *Ibidem*, s. 168.

²⁷ http://www.mpd.ug.edu.pl/pl/dz_org/prawo/zda/2011/zal_K_2_11.pdf (dostęp: 20.12.2017).

²⁸ <https://monitor.uksw.edu.pl/docs/3465> (dostęp: 20.12.2017).

²⁹ http://bip.uwm.edu.pl/files/Reg_str_uniw.pdf (dostęp: 20.12.2017).

³⁰ <http://ue.poznan.pl/pl/wspolpraca/c10/zamowienia-publiczne,c115/ogloszenia,c127/zp-025-16,a48714.html> (dostęp: 20.12.2017).

Ustawodawca w odpowiedzi na taką ewentualność, udziela mocą przepisu art. 227 ust. 3 p.s.w., odpowiedniego wsparcia ze strony państwa w postaci interwencji służb państwowych. Przepis ten stanowi, że „służby państwowe odpowiedzialne za utrzymanie porządku publicznego i bezpieczeństwa wewnętrznego mogą wkroczyć na teren uczelni tylko na wezwanie rektora. Służby te mogą jednak wkroczyć z własnej inicjatywy na teren uczelni w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia ludzkiego lub klęski żywiołowej, zawiadamiając o tym niezwłocznie rektora”³¹. Rozwiązanie to sprawia, po pierwsze, że rektor może liczyć na wsparcie w realizowaniu obowiązku zapewnienia bezpieczeństwa i porządku, a po drugie, że wymiar autonomii uczelni w tym zakresie nie ma charakteru bezwzględny, bo mieć nie może. Chodzi tu bowiem o proporcję dóbr – z jednej strony autonomię uczelni, a z drugiej życie ludzi i stan klęski żywiołowej, w którym to zestawieniu te drugie mają oczywiście wartość większą.

Zawarte w przepisie sformułowanie „służby państwowe” nie posiada definicji legalnej, co przysparza trudności interpretacyjnych. W konsekwencji takiego zapisu nie istnieje precyzyjnie określony katalog służb państwowych odpowiedzialnych za utrzymanie porządku publicznego i bezpieczeństwa wewnętrznego, które zgodnie z cytowanym przepisem mogą wkroczyć na teren uczelni w szczególnych przypadkach. E. Ura uważa, że katalog ten może obejmować Policję, Żandarmerię Wojskową i Straż Graniczną ale również Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego czy Centralne Biuro Antykorupcyjne³². Prócz wyżej wymienionych A. Jakubowski wskazuje również Siły Zbrojne, Straż Pożarną oraz Służbę Więzienną, wykluczając jednocześnie z tego katalogu Biuro Ochrony Rządu³³, które jednak należy uznać za organ służb państwowych odpowiedzialny za utrzymanie bezpieczeństwa i porządku publicznego, za sprawą choćby nałożonego na nie ustawowego obowiązku ochrony innych osób ze względu na dobro państwa czy też obiektów i urządzeń o szczególnym znaczeniu³⁴.

H. Izdebski i J. Zieliński zaznaczają, że w związku z tym, że ustawa stanowi o służbach państwowych, w katalogu tym nie można umiejscawiać straży gminnych³⁵, co nie do końca wydaje się być właściwe, gdy mieć na względzie *ratio legis* tego przepisu, choć zgodnie z jego literalnym brzmieniem wykładnia taka jest uprawniona. Straże gminne spełniają służebną rolę wobec społeczeństwa, wykonując zadania z zakresu ochrony porządku publicznego, o czym stanowi art. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych³⁶, jednak nie mają one statusu instytucji państwowych, gdyż są to podmioty samorządowe, które mogą być powoływane przez rady gmin. W konsekwencji *de lege ferenda* postulować należy zmianę art. 227 ust. 3 p.s.w. poprzez wykreślenie słowa, że chodzi o służby państwowe, dzięki czemu także straże gminne mogłyby interweniować na terenie uczelni, co miałyby pozytywne znaczenie dla zapewniania bezpieczeństwa i porządku publicznego.

³¹ Dz.U. z 2005 r. Nr 164, poz. 1365 ze zm.

³² E. Ura, *Utrzymanie porządku i bezpieczeństwa...*, s. 515.

³³ A. Jakubowski, *Utrzymanie porządku i bezpieczeństwa na terenie uczelni...*, s. 176.

³⁴ Dz.U. z 2001 r. Nr 27, poz. 298 ze zm.

³⁵ H. Izdebski, J. M. Zieliński, *Prawo o szkolnictwie...*, s. 613.

³⁶ Dz.U. z 1997 r. Nr 123, poz. 779 ze zm.

Do przedmiotowego katalogu winno zaliczyć się Żandarmerię Wojskową, gdyż na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych³⁷ jej zadaniem jest między innymi ochranianie porządku publicznego w miejscach publicznych. W katalogu tym swe miejsce znaleźć powinny także służby specjalne, a wśród nich Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, której przeznaczenie zawarte zostało w art. 1 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu³⁸, który przewiduje że jest ona właściwa w sprawach ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego państwa i jego porządku konstytucyjnego. Uwzględnić trzeba tu również Służbę Kontrwywiadu Wojskowego, która na podstawie art. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego³⁹ jest właściwa w sprawach ochrony przed zagrożeniami wewnętrznymi dla obronności Państwa i jego bezpieczeństwa.

Instytucją podstawową odpowiedzialną za utrzymanie porządku i bezpieczeństwa publicznego jest jednak Policja. Art. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji⁴⁰ stanowi, że „tworzy się Policję jako umundurowaną i uzbrojoną formację służącą społeczeństwu i przeznaczoną do ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz do utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego”. Policja w granicach swych zadań w celu rozpoznania, zapobiegania i wykrywania przestępstw i wykroczeń wykonuje czynności operacyjno-rozpoznawcze, dochodzeniowo-śledcze i administracyjno-porządkowe.

Do podstawowych zadań Policji wynikających z art. 1 ust. 2 ustawy o Policji⁴¹ należą w szczególności „ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra, ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego, inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym oraz współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organami społecznymi a także wykrywanie przestępstw i wykroczeń wraz ze ściganiem ich sprawców”. Podkreślić należy, że art. 227 p.s.w., wymienia jedynie jeden z obowiązków Policji, którym jest utrzymanie porządku i bezpieczeństwa publicznego. Ustawodawca nie ogranicza więc Policji w wypełnianiu przez nią innych obowiązków na terenie uczelni, jak np. wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców.

W kontekście przepisów p.s.w. nie można Policji przypisać obowiązku utrzymania porządku publicznego i bezpieczeństwa wewnętrznego na terenie uczelni. W praktyce nie zachodzi więc, jak zauważa P. Nowik, realny obowiązek patrolowania przez Policję terenu uczelni⁴². Obowiązek taki może być jednak nałożony mocą porozumienia zawartego pomiędzy rektorem a Policją, o czym szerzej poniżej.

---

³⁷ Dz.U. z 2001 r. Nr 123, poz. 1353 ze zm.

³⁸ Dz.U. z 2002 r. Nr 74, poz. 676 ze zm.

³⁹ Dz.U. z 2006 r. Nr 104, poz. 709 ze zm.

⁴⁰ W. Kotowski, *Ustawa o Policji. Komentarz*, Warszawa 2012, s. 142.

⁴¹ Dz.U. z 1990 r. Nr 30, poz. 179 ze zm.

⁴² P. Nowik, *Dział V, Utrzymanie porządku i bezpieczeństwa...*, s. 1064.

P. Nowik podkreśla również, że zaniechanie przez Policję czynności na terenie uczelni pomimo posiadanej wiedzy o popełnionym przestępstwie oraz sprawcy tego czynu wiązałoby się z odpowiedzialnością nie tylko dyscyplinarną, lecz także karną funkcjonariusza Policji, który nie podjąłby czynności zmierzających do ujawnienia przestępstwa, zabezpieczenia dowodów i ujęcia sprawców⁴³. Na podstawie dyspozycji zawartej w art. 9 § 1 Kodeksu postępowania karnego z dnia 6 czerwca 1997 r., organ ścigania zobowiązany jest do podjęcia z urzędu, z własnej inicjatywy, odpowiednich czynności w sprawach ściganych z urzędu, jeżeli istnieje uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa. Obowiązek ten dotyczy zarówno wszczęcia samego postępowania, jak i dokonania określonych czynności procesowych, których potrzeba przeprowadzenia wynika z konkretnej sytuacji faktycznej danej sprawy⁴⁴. W rzeczywistości więc prawo to stoi w sprzeczności z przepisem art. 227 ust. 3 p.s.w., który dopuszcza jedynie dwa przypadki samowolnego wejścia służb państwowych odpowiedzialnych za utrzymanie porządku publicznego i bezpieczeństwa wewnętrznego na teren uczelni, a mianowicie bezpośrednie zagrożenie życia ludzkiego lub klęskę żywiołową.

Jak nadmieniono powyżej, organ ścigania zobowiązany jest w określonych przypadkach do wszczęcia postępowania, jak i dokonania określonych czynności procesowych. Realną czynnością procesową jest np. prawo do zatrzymania, które przysługuje między innymi Policji. Zatrzymanie może dotyczyć osoby podejrzanej czyli takiej, wobec której zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przez tę osobę przestępstwa, ale nie przedstawiono tej osobie jeszcze żadnych zarzutów. Podejrzenie należy rozumieć jako przekonanie oparte na konkretnych dowodach, które wskazują na to, że dana osoba mogła popełnić określone przestępstwo⁴⁵. Do podjęcia powyższych czynności konieczny jest kontakt bezpośredni z osobą zatrzymaną. Nie ulega więc wątpliwości, że przepisy p.s.w. uniemożliwiają realizowanie niektórych czynności procesowych na terenie uczelni, gdyż w myśl jej przepisów organ ścigania nie może wkroczyć na teren uczelni w przypadkach innych niż określonych w ustawie. W praktyce niemożliwe więc będzie zatrzymanie osoby, co do której zachodzi podejrzenie o popełnieniu przestępstwa innego niż przeciwko życiu, jak np. kradzieży.

Ograniczenie z art. 227 ust. 3 p.s.w. w rzeczywistości uniemożliwia Policji podejmowanie jakichkolwiek działań na terenie uczelni bez zgody rektora, chyba że są one reakcją na zagrożenie życia bądź klęskę żywiołową. Do wyobrażenia jest więc sytuacja, w której sprawca dokonuje czynu zabronionego, penalizowanego przez prawo karne w świetle przepisu art. 278 Kodeksu karnego, czyli kradzieży mienia, w granicach terenu uczelni wyższej. Analiza wprost przepisu z art. 227 p.s.w., każe sądzić, że w takim przypadku interwencja Policji nie jest możliwa. Szczególnie kuriozum może stanowić przypadek, w którym to sprawca czynu zabronionego przebywać będzie formalnie na terenie uczelni, w praktyce jednak na terenie otwar-

⁴³ *Ibidem*.

⁴⁴ J. Grajewski, S. Steinborn, *Dział I, przepisy wstępne*, [w:] *Kodeks postępowania karnego, komentarz*, red. L. K. Paprzycki, Warszawa 2013, s. 75–76.

⁴⁵ A.M. Tecza-Paciorek, *Pojęcie osoby podejrzanej i jej uprawnienia*, Prokuratura i Prawo 2011, nr 11, s. 60.

tym, często użyteczności publicznej, chociażby terenie parkingu, ścieżki, przejścia pomiędzy budynkami, placu zieleni, parku itp. Analogicznie będzie w przypadku posiadania przez mieszkańca akademika treści pedofilskich, za które to posiadanie grozi odpowiedzialność karna na podstawie art. 202 § 3 Kodeksu karnego. Wówczas przeszukanie pokoju studenta znajdujące podstawę prawną w art. 219 Kodeksu postępowania karnego, wymagać będzie prócz wymogów formalnych, także zgody rektora.

Nie oznacza to jednak, co słusznie zauważa A. Jakubowski, że osoby popełniające czyn zabroniony na terenie uczelni nie poniosą z tego tytułu konsekwencji, m.in. karnoprawnych. Według autora, ściganie takich osób oraz ich ujęcie przechodzi na terenie uczelni na rektora, który może odstąpić od ujęcia i ścigania osoby oskarżonej o przestępstwo czy dopuszczającej się czynu karalnego⁴⁶. Dopóki więc taka osoba przebywa na terenie uczelni, nie może zostać ujeta przez służby państwowe, o ile oczywiście nie zachodzi jedna z wymienionych w ustawie przesłanek (zagrożenie życia i kłeska żywiołowa).

Podkreślić należy, że tą „autonomiczną ochroną” objęci są wszyscy przebywający na terenie uczelni, niezależnie od tego czy są oni z nią w jakikolwiek sposób związani, jak w szczególności jej pracownicy czy studenci. Zatem np. gdyby na terenie uczelni skrył się sprawca przestępstwa, który nie jest jej ani studentem, ani też pracownikiem, to jego poszukiwanie i związane z tym wejście Policji na teren uczelni wymagałoby zgody rektora.

Życie ludzkie stanowi wartość najwyższą, co odzwierciedla sposób jego prawnej ochrony. Dlatego też zagrożenie dla tej wartości kształtuje szczególne okoliczności, pozwalające przedsięwziąć takie działania oraz środki, które w normalnym czasie (bez zagrożenia życia bądź zdrowia) nie mogły by być zastosowane, ze względu między innymi na nałożone sankcje karne czy porządkowe. W konsekwencji więc zapis w art. 227 ust. 3 p.s.w. uprawniający odpowiednie służby do wkroczenia na teren uczelni bez wezwania rektora wydaje się być bezzasadny, gdyż interwencja w przypadku zaistnienia bezpośredniego zagrożenia ludzkiego życia bądź kłeski żywiołowej nie potrzebuje żadnych dodatkowych dyspozycji i przysługuje każdemu, kto takie zagrożenie dostrzeże.

Wskazać przy tym należy, że zgodnie z art. 3 Ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie kłeski żywiołowej⁴⁷ przez kłeskę żywiołową „rozumie się katastrofę naturalną lub awarię techniczną, których skutki zagrażają życiu lub zdrowiu dużej liczby osób, mieniu w wielkich rozmiarach albo środowisku na znacznych obszarach, a pomoc i ochrona mogą być skutecznie podjęte tylko przy zastosowaniu nadzwyczajnych środków, we współdziałaniu różnych organów i instytucji oraz specjalistycznych służb i formacji działających pod jednolitym kierownictwem”.

Prawo o szkolnictwie wyższym określa również w omawianym przypadku wymóg bezzwłocznego zawiadomienia rektora o fakcie wkroczenia służb na teren uczelni⁴⁸. Termin bezzwłocznie oznacza tyle co natychmiast, bez uzasadnionej

⁴⁶ A. Jakubowski, *Utrzymanie porządku i bezpieczeństwa na terenie uczelni...*, s. 177.

⁴⁷ Dz.U. z 2002 r. Nr 62 poz. 558 ze zm.

⁴⁸ Dz.U. z 2005 r. Nr 164 poz. 1365 ze zm.

zwłoki. Przykład dookreślenia bezzwłocznego terminu zawiadomienia, został ujęty w porozumieniu pomiędzy rektorem Uniwersytetu Jagiellońskiego a Komendantem Miejskim Policji w Krakowie w sprawie przeciwdziałania narkomanii i zagrożeniom terrorystycznym oraz zasad postępowania w przypadku wezwania i wkroczenia Policji na teren Uniwersytetu Jagiellońskiego⁴⁹. § 3 ust. 2 tegoż porozumienia stanowi, że „o wkroczeniu na teren uczelni w warunkach opisanych w § 3 ust. 1 porozumienia, Komendant Miejski Policji w Krakowie lub upoważniona przez niego osoba jest zobowiązany zawiadomić Rektora, a w razie jego nieobecności Kancelarza niezwłocznie, telefonicznie albo za pośrednictwem poczty elektronicznej, oraz dodatkowo w formie pisemnej nie później niż w ciągu 24 godzin (a w dni ustawowo wolne od pracy, nie później niż w ciągu 48 godzin), wskazując co najmniej przyczynę wkroczenia oraz podjęte działania”.

Bezpośrednie zagrożenie życia bądź klęska żywiołowa nie stanowią jednak jedynych przypadków, których zaistnienie upoważnia do wkroczenia na teren uczelni odpowiednich służb. Ustawodawca bowiem mocą przepisu art. 227 ust. 4 p.s.w. upoważnił rektora do zawierania porozumień, w ramach których może on z właściwymi organami określić inne przypadki związane z utrzymaniem porządku i bezpieczeństwa, w których to wkroczenie na teren uczelni określonych w ustawie służb będzie możliwe. Porozumienie o którym mowa stanowi rodzaj niewładczej formy działania administracji. Rektor i właściwe organy służb państwowych w ramach porozumienia określają jego cel, formę realizacji, warunki o okoliczności przebywania tych służb na terenie uczelni oraz czas trwania porozumienia⁵⁰. Racje ma A. Jakubowski, który *de lege ferenda* postuluje by przedmiotowe porozumienia musiały podlegać zatwierdzeniu w określonym terminie przez senat uczelni w drodze uchwały, co ręczyło by w ocenie autora odpowiednią jakością zawieranych porozumień⁵¹. Zawieranie przedmiotowej umowy stanowi swoistego rodzaju kreację dodatkowej pomocy dla rektora w zakresie utrzymania bezpieczeństwa i porządku oraz przestrzegania prawa na terenie uczelni.

Dla przykładu, na mocy cytowanego wcześniej porozumienia, rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego wyraża zgodę na wkroczenie funkcjonariuszy Policji na teren uczelni bez jego wezwania wyłącznie w przypadkach „bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia ludzkiego albo klęski żywiołowej, podjęcia niezbędnych czynności służbowych niecierpiących zwłoki zmierzających do ujęcia sprawcy przestępstwa, podjęcia niezbędnych czynności służbowych na pisemne polecenie sądu, prokuratora lub organu administracji publicznej, uzasadnionego podejrzenia, że na terenie uczelni: przebywa osoba posiadająca narkotyki, handlująca narkotykami, udostępniająca je innym osobom lub nakłaniająca do ich użycia, prowadzona jest produkcja narkotyków albo przystosowywane są przyrządy do produkcji narkotyków, znajdują się substancje, które mogą być podstawą do wytworzenia z nich

---

⁴⁹ Porozumienie w sprawie przeciwdziałania narkomanii i zagrożeniom terrorystycznym oraz zasad postępowania w przypadku wezwania i wkroczenia Policji na teren Uniwersytetu Jagiellońskiego, [w:] *www.uj.edu.pl*, Kraków 2012, s. 2–3 (dostęp: 02.12.2016).

⁵⁰ E. Ura, *Utrzymanie porządku i bezpieczeństwa...*, s. 516–517.

⁵¹ A. Jakubowski, *Utrzymanie porządku i bezpieczeństwa na terenie uczelni...*, s. 180.

narkotyków, przebywa osoba lub osoby podejmujące działania wskazujące na ich terrorystyczny charakter”⁵².

Słusznie podkreśla A. Jakubowski pisząc, iż określoność regulacji zawartych w tego rodzaju porozumieniach musi odpowiadać standardowi kształtowania przepisów karnych, toteż według autora niedopuszczalne jest określanie przypadków (art. 227 ust. 4 p.s.w.) w sposób „nazbyt generalny, nieprecyzyjny (nieostry), wymagający skomplikowanej wykładni czy odsyłający”⁵³. Niezbędne więc wydaje się być szczegółowe dookreślenie przedmiotowych przypadków, przede wszystkim ze względu na uniknięcie możliwości rozbieżnych interpretacji różnych możliwych do zaistnienia sytuacji uzasadniających interwencję służb państwowych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i porządek publiczny.

Odpowiednie służby mogą także wkroczyć na teren uczelni na wezwanie rektora. Zakładać należy, że rektor w każdym przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa na terenie uczelni powiadomi odpowiednie służby, aby te w ramach swoich kompetencji przedsięwzięły odpowiednie czynności.

4. ZAKOŃCZENIE

Według A. Jakubowskiego, art. 227 ust. 3 p.s.w. stanowi *lex specialis* względem regulacji Kodeksu postępowania karnego i przepisów normujących poszczególne służby odpowiedzialne za utrzymanie porządku i bezpieczeństwa publicznego⁵⁴. Za korespondujące lecz przeciwstawne należy uznać w tej przestrzeni stanowisko P. Nowika, który podkreśla, że autonomiczność terenu uczelni nie może być interpretowana rozszerzająco, w oderwaniu od przepisów prawa, które tworzą porządek prawny w państwie⁵⁵. Tradycja autonomiczności uczelni zapoczątkowana w XIV w. nie powinna być więc traktowana w tożsamy sposób co u swojego źródła. Z biegiem czasu wykształciły się bowiem organy wyspecjalizowane w dbaniu o odpowiedni poziom bezpieczeństwa i porządku publicznego również, jeśli chodzi o obszary szczególnie, jakim to obszarem są także uczelnie.

Nie mniej jednak wykładnia językowa przepisów z art. 227 p.s.w. jednoznacznie wskazuje na znaczne ograniczenia co do zakresu interwencji służb odpowiedzialnych za utrzymanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie uczelni wyższej. Poddając interpretacji jednak cel tworzenia przepisu stwierdzić należy, iż prócz zapewnienia konstytucyjnego prawa do autonomii uczelni, ustawodawca dąży przede wszystkim do utrzymania porządku i bezpieczeństwa na jej terenie, co jednak paradoksalnie utrudnia sama idea autonomiczności.

De lege ferenda można postulować o takie zmiany w ustawodawstwie, które możliwie najlepiej usprawnią system zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie uczelni, wykorzystując do tego wyspecjalizowane w tym zakresie organy państwowe. Możliwość taką rodzić może wprowadzenie bardziej szczegó-

⁵² *Porozumienie w sprawie...*, s. 2–3 (dostęp: 02.12.2016).

⁵³ A. Jakubowski, *Utrzymanie porządku i bezpieczeństwa na terenie uczelni...*, s. 181.

⁵⁴ *Ibidem*, s. 177.

⁵⁵ P. Nowik, *Utrzymanie porządku i bezpieczeństwa...*, s. 1063.

łowych zapisów p.s.w., choćby na wzór cytowanego wcześniej porozumienia. Takie rozwiązanie nie tylko pozostawałoby w zgodności z powszechnie obowiązującym prawem dotyczącym służb państwowych odpowiedzialnych za utrzymanie szeroko rozumianego bezpieczeństwa i porządku publicznego, ale również zachowałoby wielowiekową tradycję autonomii uczelni, która jednak musi być rozumiana adekwatnie do aktualnych realiów. Te zmieniają się, przynoszą nowe zagrożenia, w konsekwencji czego autonomia ta nie może być dobrem ważniejszym od innych dóbr podlegających ochronie prawa, w tym bezpieczeństwa i porządku publicznego. Wszak jakakolwiek interwencja służb odpowiedzialnych za ich zapewnianie nie umniejsza tej autonomii, tym bardziej, gdyby o każdej interwencji informowały one post factum rektora. Tereny szkół wyższych nie powinny być, w czasach tak poważnych zagrożeń i naruszeń bezpieczeństwa oraz porządku publicznego, jakimś enklawami, gdzie stosowanie prawa odnośnie tych obszarów jest ograniczone lub utrudnione.

BIBLIOGRAFIA

- Czuryk M., *Utrzymanie porządku i bezpieczeństwa na terenie uczelni*, [w:] M. Czuryk, M. Karpiuk, J. Kostrubiec (red.), *Prawo o szkolnictwie wyższym po nowelizacji, komentarz praktyczny*, Warszawa 2015.
- Gierszewski J., *Bezpieczeństwo wewnętrzne, zarys systemu*, Warszawa 2013.
- Grajewski J., Steinborn S., *Dział I, przepisy wstępne*, [w:] L.K. Paprzycki (red.), *Kodeks postępowania karnego, komentarz*, Warszawa 2013.
- Izdebski H., Zieliński J.M., *Prawo o szkolnictwie wyższym. Komentarz*, Warszawa 2015.
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.).
- Kotowski W., *Ustawa o Policji. Komentarz*, Warszawa 2012.
- Misiuk A., *Administracja porządku i bezpieczeństwa publicznego, zagadnienia prawno-ustrojowe*, Warszawa 2008.
- Nowicki Z.T., *Ochrona osób i mienia*, Toruń 1999.
- Nowik P., *Utrzymanie porządku i bezpieczeństwa na terenie uczelni*, [w:] M. Pyter (red.), *Prawo o szkolnictwie wyższym*, Warszawa 2012.
- Piekosiński F., *Sądownictwo w Polsce wieków średnich*, Kraków 1898.
- Popularny słownik języka polskiego PWN, Warszawa 2001.
- Porozumienie w sprawie przeciwdziałania narkomanii i zagrożeniom terrorystycznym oraz zasad postępowania w przypadku wezwania i wkroczenia Policji na teren Uniwersytetu Jagiellońskiego*, [w:] www.uj.edu.pl, Kraków 2012 (dostęp: 02.12.2016).
- Tęcza-Paciorek A.M., *Pojęcie osoby podejrzanej i jej uprawnienia*, Prokuratura i Prawo 2011, nr 11.
- Ura E., *Utrzymanie porządku i bezpieczeństwa na terenie uczelni*, [w:] W. Sanetra, M. Wierzbowski (red.), *Prawo o szkolnictwie wyższym, komentarz*, Warszawa 2013.
- Zaradkiewicz K., *Wolności i prawa ekonomiczne, socjalne i kulturalne*, [w:] M. Safjan, L. Bosek (red.), *Konstytucja RP, komentarz do art. 1–86*, Warszawa 2016.

AUTONOMIA SZKÓŁ WYŻSZYCH A INTERWENCJA SŁUŻB ODPOWIEDZIALNYCH ZA UTRZYMANIE BEZPIECZEŃSTWA I PORZĄDKU PUBLICZNEGO

Streszczenie

Autonomia szkół wyższych, zwłaszcza w jej wymiarze terytorialnym, w pewnym zakresie ogranicza interwencje służb odpowiedzialnych za zapewnianie bezpieczeństwa i porządku publicznego. Wynika to z przepisów Prawa o szkolnictwie wyższym, które ograniczają taką ich aktywność. Stoi to w pewnej opozycji do realnych potrzeb takiej działalności tych służb, a w konsekwencji regulacje prawne w tym zakresie powinny być zmienione tak, aby, bez wpływania na autonomię uczelni jako taką, zwiększyć pole takich interwencji.

Słowa kluczowe: autonomia, uczelnia, bezpieczeństwo publiczne, porządek publiczny

AUTONOMY OF INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION VERSUS INTERVENTION OF SERVICES RESPONSIBLE FOR MAINTAINING PUBLIC ORDER AND SECURITY

Summary

The autonomy of institutions of higher education, especially its territorial dimension, it's limiting in some way the intervention services responsible for ensuring the security and public order. That's the result from laws of Law on Higher Education, which is limiting its kind of activity. This stands in some contrast of opposition to the real needs of the activities of these services, and consequences of law regulations in this area should be changed so that, without affecting the autonomy of the university and increase the field of such interventions.

Keywords: autonomy, university, public safety, public order

Cytuj jako:

Janikowski J., *Autonomia szkół wyższych a interwencja służb odpowiedzialnych za utrzymanie bezpieczeństwa i porządku publicznego*, „Ius Novum” 2018 (Vol. 12) nr 1, s. 112–125. DOI: 10.26399/iusnovum.v12.1.2018.07/jjanikowski

Cite as:

Janikowski, J. (2018) 'Autonomy of institutions of higher education versus intervention of services responsible for maintaining public order and security'. *Ius Novum* (Vol. 12) 1, 112–125. DOI: 10.26399/iusnovum.v12.1.2018.07/jjanikowski